

O'zbekiston Respublikasi
Sog'liqni saqlash vazirining
2025 yil "23" iyundagi
180-sonli buyrug'iga
ilova

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG'LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI

“AKADEMIK V. VAXIDOV NOMIDAGI RESPUBLIKA IXTISOSLASHTIRILGAN XIRURGIILMIY AMALIY TIBBIYOT MARKAZI” DB

**"CHAP BO'LMACHA MIKSOMASI" NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY YORDAM
KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI**

TOSHKENT – 2025

«TASDIQLAYMAN»
«Akademik V. Vahidov nomidagi
DM REXIATM» DM Direktori
S.I. Ismailov

S.I. Ismailov
2025 yil

"CHAP BO'LMACHA MIKSOMASI" NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY YORDAM KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

TOSHKENT – 2025

"CHAP BO'LMACHA MIKSOMASI" NOZOLOGIYASI BO'YICHA TIBBIY YORDAM KO'RSATISH MILLIY KLINIK STANDARTI

MKB-10/11 bo'yicha kodlash:	Nozologik nomi:	Ambulatoriya sharoitida tashxis qo'yish va davolash uchun nozologiya bo'yicha jalb qilinadigan mutaxassislar		Statsionar diagnostika va davolash uchun nozologiyalar bilan shug'ullanadigan mutaxassislar	
		Nazorat qiluvchi bosh mutaxassis	Jalb qilinadigan qo'shimcha mutaxassislar	Nazorat qiluvchi bosh mutaxassis	Jalb qilinadigan qo'shimcha mutaxassislar
D15.1	YURAK MIKSOMALARI	UASH/ Kardiolog/ Terapevt	Kardioxirurg	Kardiolog / Terapevt / Kardiolog	Reanimatolog / Kardioxirurg / Kardiolog

YURAK MIKSOMASINING ALOHIDA NOZOLOGIYASI BO'YICHA REJALI DIAGNOSTIKA, DAVOLASH, REABILITATSIYA VA DISPANSER TADBIRLARI

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	REJALI tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha					Xizmatlar yoki tekshiruvlarning minimal soni	Davolash davomiyligi
		Ambulator davolash		Statsionar yordam				
		QVP/OP	MBMP	Tuman (shahar) kasalxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Asosiy mutaxassis (shifokor) maslahati	1. Oilaviy shifokor	+	+				Tibbiy ko'rikdan o'tish davrida kamida 2 marta; Kasallik bo'yicha ariza mavjud bo'lganda va ko'rsatma mavjud bo'lganda 1 marta	Ambulator kuzatuv jarrohlik korreksiyasigacha davom etadi; Statsionar davolanish: 10-15 kun*
	2. Kardiolog		+	+	+	+		
	3. Kardiojarroh				+	+		

Eslatma:

Mutaxassis (shifokor) maslahati (qo'shimcha)	1.Reanimatolog			+	+	+	- Kasallik bo'yicha murojaat qilinganda 1 ta tekshiruv va ko'rsatma bo'lganda to'liq tekshiruv o'tkazadi.
	2. Intervension kardiolog				+	+	
	3.Kardiojarroh					+	
	4.Endokrinolog	+	+	+	+	+	
	5.Nevropatolog	+	+	+	+	+	

Eslatma: (yo'riqnomaga muvofiq)

Asosiy laboratoriya tahlillari	1. Qonning umumiy (klinik) tahlili.	+	+	+	+	+	- Kasal bo'lganda va/yoki ko'rsatma bo'yicha 1 marta. - 1-yilda 2 marta buyuriladi (OAK, bioximiya, lipid spektri, OAM) - Kasallikni statsionar davolash davrida va/yoki yo'riqnoma bo'yicha kamida 2 marta.
	2. Siydikning umumiy (klinik) tahlili.	+	+	+	+	+	
	3. ALT, AST, bilirubin, kreatinin, siydikchil	+	+	+	+	+	
	4. Yallig'lanish reaksiyasi markerlari (C-reaktiv oqsil, ASLO, RF)		+	+	+	+	
	5. Koagulogramma		+	+	+	+	
	7. Elektrolitlar			+	+	+	

Eslatma: Statsionar sharoitda laborator tekshiruvlar soni klinik holatdan kelib chiqib belgilanadi.

Qo'shimcha laboratoriya tekshiruvlari	1. Qondagi qand miqdori	+	+	+	+	+	- Kasal bo'lganda va/yoki yo'riqnoma bo'yicha 1 marta. - 1-yilda 2 marta buyuriladi (OAK, bioximiya, lipid spektri, OAM) Kasallikni statsionar davolash davrida va/yoki yo'riqnoma bo'yicha kamida 2 marta.
	2. Yuqori sezgir troponinlar.		+	+	+	+	
	3.MV-KFK			+	+	+	
	4. Lipid spektri		+	+	+	+	
	5.D-dimer			+	+	+	
	6.Umuyiq oqsil		+	+	+	+	
	7. Kislota-ishqor muvozanatini baholash.			+	+	+	
	8.Gepatit V, S			+	+	+	
	9.VICH			+	+	+	
	10.RW			+	+	+	
	11.Qon guruxi			+	+	+	

Eslatma: agar QVP/OP moddiy-texnik bazasida KFKni to'liq lipid spektri bilan tekshirish imkoniyati mavjud bo'lsa, ushbu tekshiruvlarni oilaviy

shifokor o'tkazishi kerak. Laboratoriya tekshiruvlari, albatta, davolovchi shifokor tomonidan o'tkaziladi, ushbu tahlillar natijalari keyingi darajadagi tor mutaxassislarga yuboriladi. Takroriy laboratoriya tekshiruvi faqat mutaxassis ko'rsatmasi bo'yicha yoki statsionar davolanish jarayonida o'tkaziladi.

Gepatit V, S, OIV, RW va qon guruhi jarrohlik aralashuvi rejalashtirilgan bemorlarda tekshirilishi kerak.

Asosiy instrumental tadqiqotlar	1.EKG	+	+	+	+	+	- Kasallik bo'yicha va/yoki yo'riqnoma bo'yicha murojaat qilinganda 1 marta - Rejali ravishda 1- yilda 2 marta (EKG, ExoKG, ko'krak qafasi rentgenografiyasi, EKGning sutkalik Xolter monitoringi) - Kasallik bo'yicha statsionar davolanish davrida kamida 2 marta va/yoki yo'riqnomaga muvofiq.
	2.Transtorakal ExoKG		+	+	+	+	
	3. Ko'krak qafasi yentgenografiyasi		+	+	+	+	
	4. EKG Xolter- monitorlash (24-72 soat)				+	+	

Eslatma:

1.Koronarografiya 2. Yurakni MSKT- tekshiruvi 3. Yurakni MRTsi 4. Qizilo'ngachi orqali EXOKG 5. Patologik materialni gistologik tekshirish				+	+
				+	+
					+
				+	+
				+	+

Eslatma: Instrumental diagnostik tekshiruvlarni davolovchi shifokor o'tkazadi. Boshqa darajadagi tibbiyot muassasasida davolanishga ko'rsatmalar mavjud bo'lganda, u tekshiruv nusxalari bilan birga yuboriladi. Takroriy instrumental diagnostik tekshiruv faqat mutaxassis ko'rsatmasi bo'yicha yoki statsionar davolash jarayonida o'tkaziladi. Bemorga maslahat berish paytida hamroh kasalliklar aniqlanganda, tibbiyot muassasalari darajasida mavjud bo'lgan instrumental diagnostika tekshiruvlari o'tkaziladi.

* mutaxassis va asbob-uskunalar mavjud bo'lsa, ushbu jarayonni amalga oshirish mumkin.

* **STATSIONAR DAVOLASH BO'YICHA KO'RSATMALAR:** (bu yerda ambulatoriya sharoitida davolanishda paydo bo'ladigan statsionar

davolash bo'yicha ko'rsatmalar yozilgan)**Rejali statsionar davolanishga ko'rsatmalar (operatsiyasiz):**

Kunduzgi statsionar kardiologik bemorlarga tatbiq etilmaydi. Agar bemorlarda chap qorincha yetishmovchiligi bilan yurak miksomasi tasdiqlangan bo'lsa, ularni kasalxonaga yotqizish kerak.

Klinik shifoxona va/yoki tuman tibbiyot birlashmasi va/yoki xususiy klinikaning kardiologiya yoki terapiya bo'limiga yotqizish uchun ko'rsatmalar: - o'pka gipertenziyasi belgilari mavjud bo'lganda.

Respublika ixtisoslashtirilgan xirurgiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazining viloyat filiallari klinikalariga yuborish uchun ko'rsatmalar: - xirurgik korreksiyaga muhtoj yurak miksomasi mavjudligi.

Shoshilinch statsionar davolanish (jarrohlik amaliyoti) bo'yicha yo'riqnoma:

Tuman tibbiyot birlashmalari sharoitida jarrohlik amaliyotlari o'tkazilmaydi.

Viloyat ko'p tarmoqli tibbiyot markazi va/yoki Respublika ixtisoslashtirilgan xirurgiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi viloyat filialining hududiy shoshilinch tibbiy yordam va/yoki reanimatsiya bo'limiga murojaat qilish uchun ko'rsatmalar: - gemodinamik beqaror bemorlar, o'tkir yurak yetishmovchiligi, stenokardiya, bosh miya qon aylanishining buzilishi.

Respublika ixtisoslashtirilgan xirurgiya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi yoki kardiojarrohlik bo'limiga yo'llanma: - Kasallikning asoratlari: - o'tkir/surunkali yurak yetishmovchiligi; - to'satdan yurak o'limi; - tromboembolik asoratlar.

Diagnostik tadbirlar	Tibbiy xizmatlar nomi	REJALI tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha					Xizmatlar yoki tekshiruvlarning minimal soni	Davolash davomiyligi
		Ambulator davolash		Statsionar yordam				
		QVP/OP	MBMP	Tuman (shahar) kasalxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		

Eslama:

(DORILAR BILAN DAVOLASH)

Davolash tadbirlari (asosiy davolash)		REJALI tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik doza	Bir kurs uchun dozirovka
		Ambulator davolash		Statsionar yordam				
Preparat nomi (xalqaro patentlanmagan)	Preparatning dozasi va qo'llash usuli	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) kasalxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1. Beta-blokatorlar	5 mg p/o	+	+	+	+	+	5 mg	-
2. Rivaraksaban	10 mg p/o	+	+	+	+	+	10 mg	-
3. Diuretiklar	10 mg p/o	+	+	+	+	+	10 mg	

Izoh. Bradiaritmiyani keltirib chiqaradigan barcha dorilar terapiyadan chiqarib tashlanishi kerak. Davolash tadbirlari (qo'shimcha davolash) asosiy kasallik mavjud bo'lganda (YUIK, AG, QD, SYUE) asosiy kasallik standartlari bo'yicha dori vositalarini qo'llash zarur.

(DORILAR BILAN DAVOLASH)

Davolash tadbirlari (asosiy davolash)		SHOSHILINCH tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik doza	Bir kurs uchun dozirovka
		Ambulator davolash		Statsionar yordam				
Препарат номи (халқаро патентланмаган)	Препаратнинг дозаси ва қўллаш усули	OSHP/OP	KTMP	Tuman (shahar) kasalxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
1. Beta-blokatorlar	5 mg p/o	+	+	+	+	+	5 mg	-
2. Rivaraksaban	10 mg p/o	+	+	+	+	+	10 mg	-
3. Diuretiklar	10 mg p/o	+	+	+	+	+	10 mg	-

Izoh. Bradikardiyaning keltirib chiqaradigan barcha dorilar terapiyadan chiqarib tashlanishi kerak.

Davolash tadbirlari (qo'shimcha davolash) asosiy kasallik mavjud bo'lganda (YUIK, AG, QD, SYUE) asosiy kasallik standartlari bo'yicha dori vositalarini qo'llash zarur.

Davolash tadbirlari (qo'shimcha davolash)		SHOSHILINCH tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha					O'rtacha sutkalik doza	Bir kurs uchun dozirovka
		Ambulator davolash		Statsionar yordam				
Preparat nomi (xalqaro patentlanmagan)	Preparatning dozasi va qo'llash usuli	QVP/OP	MBMP	Tuman (shahar) kasalxonalari	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari		
Dopaminstimulyatorlar - Dopamin	v/i 5-20 mkg/kg/daq			+	+	+	Boshlash 5 mkg/kg/min va har 2 daqiqada 5 mkg/kg/min ga oshirish.	

Eslatma.

REJALI/SHOSHILINCH JARROHLIK AMALIYOTI

Davolash tadbirlari (operativ davolash)	REJALI tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator davolash		Statsionar yordam		
	QVP/OP	MBMP	Tuman (shahar) kasalxonalari	Viloyat darajasidagi	Respublika darajasidagi
Операция/аралашув/даволаш номи					

				tibbiyot muassasalari	tibbiyot muassasalari
1. Yurak miksomasini olib tashlash				+	+
2. Yurak klapanlarini protezlash bilan miksomani olib tashlash				+	+
3. Miksomani olib tashlash + Aorta-koronar shuntlash				+	+
Izoh: AKSH: koronar oqimning isbotlangan shikastlanishida.					

(SHIFOBAXSH OVQATLANISH/DIYETA)

Ovqatlanish rejimi	REJALI tibbiy yordam darajasi va turi bo'yicha				
	Ambulator davolash		Statsionar yordam		
	QVP/OP	MBMP	Tuman (shahar) kasalxonalar	Viloyat darajasidagi tibbiyot muassasalari	Respublika darajasidagi tibbiyot muassasalari
Parhez jadvali va uning davomiyligi					
10-stol - bir umrga	+	+	+	+	+

DISPANSERIZATSIYA

Dispanserlik faoliyati	Tibbiy xizmatlar nomi	OSHP/OP	KTMP	Minimal tadbirlar soni	Dispanser nazorati davri
Ekspert (shifokor) maslahati	1. Hamshira	+	+	Reja bo'yicha 1-yilda 2 marta	
	2. Oilaviy shifokor	+	+		
	3. Kardiolog		+		
	4. Nevrolog		+		
Laboratoriya sinovlari	1. Qonning umumiy tahlili	+	+	Reja bo'yicha 1-yilda 2 marta	
	2. Siydikning umumiy tahlili	+	+		
	3. Qondagi qand miqdori	+	+		
	4. Qondagi kreatinin miqdori	+	+		
	5. ALT, AST, bilirubin	+	+		
	6. Koagulogramma	+	+		
Izoh. Yo'riqnomaga muvofiq davriy tekshiruvlarda qo'shimcha laboratoriya tekshiruvlari tavsiya etiladi. Ushbu mutaxassislar kardiolog tavsiyasiga ko'ra viloyat/MIATM tomonidan ko'rikdan o'tkaziladi. Muassasaning moddiy-texnik imkoniyatlaridan kelib chiqqan holda amalga oshiriladi.					
Instrumental tekshiruvlar	1. EKG	+	+	Reja bo'yicha 1-yilda 2 marta	
	2. EXOKG		+		
	3. Ko'krak qafasi rentgeni		+		

Izoh. Yurak miksomasi jarrohlik yo'li bilan olib tashlangandan so'ng, jarrohlik amaliyoti o'tkazilgan xomuzaga yiliga 2 marta ExoKG dinamik nazorati zarur. Davriy ko'riklar davomida qo'shimcha instrumental tekshiruvlar o'tkazish tavsiya etiladi. * ushbu tekshiruvlarni o'tkazish uchun bemor

kardiolog tavsiyasiga ko'ra muntazam ravishda hududiy/NTMZ/ko'p tarmoqli markazlarga yuboriladi.

Yurak ishemik kasalligi va uning asoratlari bo'limi mudiri:

Murtazayev S.S.

Yurak ishemik kasalligi va uning asoratlari bo'limi rahbari, t.f.d.:

Yarbekov R.R.